

การศึกษาข้อมูลเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา

รองศาสตราจารย์ ดร.ทับทิมทอง กอบัวแก้ว
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ทักษะเพื่อพัฒนาการทำงาน

ทักษะเพื่อพัฒนาการทำงาน หมายถึง การนำความรู้ ความสามารถ เทคนิค และวิธีการต่างๆมาใช้ในการปฏิบัติให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ปฏิบัติงาน จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่ทำมีทักษะ ในการวิเคราะห์งาน มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการบริหารงาน สามารถปรับตัวเข้ากับ บุคคลอื่นและสถานที่ได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญจะต้องสามารถเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้เพื่อ การทำงานให้เกิดประประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีการพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่อง

ทักษะเพื่อพัฒนาการทำงาน

1. ทักษะการแสวงหาความรู้
2. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน
3. คุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน

ทักษะการแสวงหาความรู้

นักศึกษาคิดว่า การ
แสวงหาความรู้ทำได้ด้วย
วิธีใดบ้าง

ทักษะการแสวงหาความรู้

1. การสังเกต
2. การฟัง
3. การซักถาม
4. การอ่าน
5. การศึกษาค้นคว้า
6. การสัมภาษณ์
7. การรวบรวมและบันทึกข้อมูล

ทักษะการแสวงหาความรู้

1. การสังเกต

โดยเฝ้าดูสิ่งที่เราพบเห็นอย่างใส่ใจ แล้วนำมาวิเคราะห์หรือหาความสัมพันธ์สิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งอื่น ๆ

ทักษะการแสวงหาความรู้

2. การฟัง

โดยการรับฟังผู้อื่นด้วยใจที่เปิด
ไม่คิดอคติ ฟังรับข้อมูลต่างๆ แล้ว
นำมาประมวลผลความคิดเป็นของ
ตนเองเป็นการสั่งสมความรู้ให้กับผู้ฟัง
ได้เป็นอย่างดี แหล่งข้อมูลในการฟัง
ที่ดี เช่น เข้าร่วมฟังบรรยาย เข้าร่วม
อบรมความรู้ต่างๆ

ทักษะการแสวงหาความรู้

3. การซักถาม

เมื่อมีการรับฟังข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แล้ว เมื่อมีข้อสงสัยก็ให้ซักถามแต่การซักถามนั้นจะต้องมีการตอบสนอง หรือถ้ามีคนจำนวนมากก็ต้องจัดลำดับในการซักถามและการตอบ

ทักษะการแสวงหาความรู้

4. การอ่าน

โดยการศึกษาคำรู้จากเอกสาร ตำรา สื่อต่างๆ ที่มีมากมาย การอ่านเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทำให้เป็นคนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ก้าวทันสถานการณ์เป็นการพัฒนาด้านอารมณ์ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การอ่านนวนิยาย การอ่านวารสาร เป็นต้น

ทักษะการแสวงหาความรู้

5. การศึกษาค้นคว้า

เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงในข่าวสาร
ข้อมูล ความเข้าใจ ความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ
ด้วยตนเอง จากทั้งตำรา เอกสารทางวิชาการ
แหล่งการเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน เป็นต้น

ทักษะการแสวงหาความรู้

6. การสัมภาษณ์

โดยการสนทนาพูดคุยกับบุคคลต่างๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาความรู้ ความจริงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการรวบรวมและเผยแพร่ต่อไป

ทักษะการแสวงหาความรู้

7. การรวบรวมและบันทึกข้อมูล

วิธีการดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ
แสวงหาความรู้ และบันทึกข้อมูลนั้นให้อยู่ใน
รูปแบบต่าง ๆ เช่น บันทึกในแฟ้มเอกสาร
บันทึกลงสมุดไว้ บันทึกลงในคอมพิวเตอร์โดย
จัดทำเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน มี 6 ขั้นตอน

1. สำรวจปัญหา
2. วิเคราะห์ปัญหา
3. สร้างทางเลือก
4. ประเมินทางเลือก
5. วางแผนปฏิบัติ
6. ประเมินผลการแก้ปัญหา

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๑

สำรวจปัญหา

ค้นหาสาเหตุ ทำความเข้าใจสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นและตระหนัก
ในปัญหานั้น เช่น ปัญหาบ้านสกปรก ที่พื้นมีฝุ่นละอองมาก เป็นต้น

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๒

วิเคราะห์ปัญหา

เป็นการนำปัญหามาวิเคราะห์หารายละเอียดปลีกย่อย เพื่อแยกแยะประเด็นปัญหาเหล่านั้น และจัดลำดับความสำคัญว่ามีเรื่องใดบ้างที่ต้องแก้ไข เช่น ปัญหาบ้านสกปรก ที่พื้นมีฝุ่นละออง ที่เพดานมีหยากไย่ ตู้อีเอ็มมีฝุ่น ซึ่งสิ่งที่ต้องทำ คือ กวาดเพดาน เช็ดตู้ไอติม กวาดพื้น ถูพื้น เป็นต้น

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๓

สร้างทางเลือก

เป็นโอกาสในการแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย โดยคิดว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีใดบ้าง ซึ่งอาจมีการค้นคว้า ทดลอง ตรวจสอบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา มีการระดมสมองในการหาทางแก้ปัญหา

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๕

ประเมินทางเลือก

ทำการเปรียบเทียบทางเลือกของการแก้ปัญหาที่มีอย่างหลากหลายว่า
ทางเลือกใดพอจะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้บ้าง

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๕

วางแผนปฏิบัติ

โดยจะต้องมีการกำหนดไว้ก่อนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และมีการแบ่งงานว่าใครมีหน้าที่รับผิดชอบงานใดหรือกระบวนการทำงานใด รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ซึ่งในการทำงานจะต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติเพื่อการทำงานจะได้ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอน

กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

๖

ประเมินผล
การแก้ปัญหา

เป็นการติดตามการแก้ปัญหาตามแนวทางที่ปฏิบัติเพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

คุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน

1. มีความซื่อสัตย์
2. มีความเสียสละ
3. มีความยุติธรรม
4. มีความประหยัด
5. มีความขยันและอดทน
6. มีความรับผิดชอบ
7. มีความตรงต่อเวลา
8. มีการประกอบอาชีพที่สุจริต

การใช้ทรัพยากรในการทำงาน

1. ใช้วัสดุที่ไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ้นเปลือง ทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป
2. นำวัสดุที่ใช้แล้วหรือเหลือใช้มาปรับปรุงก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
3. ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อคนจำนวนมาก
4. นำของเก่าที่มีอยู่แล้วมาเสริมแต่งให้สวยงามและใช้ประโยชน์
5. ถนอมรักษาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้งานได้นานๆ เพราะจะได้ไม่ต้องนำทรัพยากรมาผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

อาชีพที่เหมาะสมกับผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี

- นักบัญชี
- โปรแกรมเมอร์
- นักวิเคราะห์ธุรกิจ
- นักวิทยาศาสตร์ข้อมูล

อาชีพที่เหมาะสมกับผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี

นักบัญชี (Accountant) เป็นผู้ให้บริการด้านการเงินแก่ธุรกิจและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำงบประมาณ ภาษีอากร การตรวจสอบบัญชี และการจัดการต้นทุน เป็นต้น การช่วยเหลือลูกค้าจากค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นนับเป็นความรับผิดชอบหลักของนักบัญชี ดังนั้นต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหาอย่างเชี่ยวชาญเพื่อลดต้นทุนทางการเงินให้ได้มากที่สุด

อาชีพที่เหมาะกับผู้มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี

โปรแกรมเมอร์ (Programmer) สาขาการเขียนโปรแกรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบการใช้เหตุผล (logic) โปรแกรมเมอร์ต้องทำการวิจัยและวิเคราะห์ปัญหาทางดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ออกแบบและใช้งานโค้ดคอมพิวเตอร์เพื่อตอบสนองต่อปัญหา ดังนั้นทักษะการแก้ปัญหาจึงจำเป็นต่ออาชีพนี้อย่างยิ่ง เพราะต้องสร้างทดสอบ และแก้ไขปัญหาซอฟต์แวร์ตามคำสั่งของลูกค้า

อาชีพที่เหมาะสมกับผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี

นักวิเคราะห์ธุรกิจ (Business Analyst) คือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลและอำนวยความสะดวกให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ และการริเริ่มความเปลี่ยนแปลงในองค์กร นักวิเคราะห์ธุรกิจช่วยกำหนดปัญหาทางธุรกิจผ่านการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลทั้งทางเทคนิคและไม่ใช้ทางเทคนิค จึงต้องมีทักษะที่ดีในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจในการสื่อสาร เพื่อกระบวนการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจที่ดีที่สุด

shutterstock.com · 1357519955

อาชีพที่เหมาะสมกับผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี

นักวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Scientist) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงโครงสร้างและข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง ทั้งเป็นคนที่ยับเคลื่อนด้วยข้อมูล และเป็นนักแก้ปัญหาโดยธรรมชาติ

The End